

2021: ఏపీ హైకోర్టు:7427

ఏపీ హైకోర్టులో: అమరావతి

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ అరుష్ కుమార్ గోస్వామి గారు,

ప్రధాన న్యాయమూర్తి మరియు గౌరవనీయులైన జస్టిస్ సి.ప్రవీణ్ కుమార్

రిట్ పిటిషన్ నెం.25052 ఆఫ్ 2020

(వీడియో కాన్ఫరెన్స్ ద్వారా)

జి.లక్ష్మీదేవి, వయస్సు 37 సంవత్సరాలు, ఓ.సి.సి: ఇల్లు, జి.రవిచంద్రారెడ్డి, గోవిందపల్లి గ్రామం, సిరివెళ్ల మండలం, కర్నూలు జిల్లా.

... అర్జీదారు

వర్యాస్

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి, సచివాలయ భవనాలు, అమరావతి, గుంటూరు జిల్లా వెలగపూడి, మరో ముగ్గురు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు.

... ప్రతివాదులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది - డి.పూర్ణ చంద్రారెడ్డి

ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది - శ్రీ సయ్యద్ ఖాదర్ మస్తాస్, అదనపు అడ్వోకేట్ జనరల్
కార్యాలయానికి అనుబంధంగా ఉన్న జిపి

విచారణ తేదీ : 16.03.2021

ఆర్డర్ తేదీ : 01.04.2021

ఆర్డర్ :

(అరూప్ కుమార్ గోస్వామి, సీజ్)

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది డి.పూర్ణచంద్రారెడ్డి, అడిషనల్ అడ్వోకేట్ జనరల్ కార్యాలయానికి చెందిన ప్రభుత్వ ప్లీడర్ సయ్యద్ ఖాదర్ మస్తాన్ వాదనలు వినిపించారు.

2) రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద ఈ దరఖాస్తును దాఖలు చేయడం ద్వారా, పిటిషనర్ ఆర్డర్ ద్వారా జారీ చేసిన నిర్బంధ ఉత్తర్వులను ప్రకటించడానికి హెబియస్ కార్పస్ రూపంలో రిట్ కోసం అభ్యర్థిస్తాడు. 05.09.2020న కర్నూలు జిల్లా కలెక్టర్, జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ జారీ చేసిన జీవో 1/605/ఎం/2020, 28.10.2019 నాటి సాధారణ పరిపాలన (లా అండ్ ఆర్డర్) విభాగానికి చెందిన జీవో నెంబరు 1696లో మొదటి ప్రతివాది జారీ చేసిన ధృవీకరణ ఉత్తర్వు చట్టవిరుద్ధం, రాజ్యాంగ విరుద్ధం. ప్రస్తుతం వైఎస్సార్ కడప జిల్లా కేంద్ర కారాగారంలో ఉన్న పిటిషనర్ భర్త జి.రవిచంద్రారెడ్డిని విడుదల చేయాలని వైఎస్సార్ కడప జిల్లా కడప కేంద్ర కారాగారం సూపరింటెండెంట్ కోరారు.

3) 05.09.2020 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా ఆర్డర్ ద్వారా. నం.సి 1/605/ఎం/2020, రెండవ ప్రతివాది బూట్ లెగ్గర్లు, బందిపోట్లు, మాదకద్రవ్యాల నేరస్థులు, గూండాలు, అనైతిక ట్రాఫిక్ నేరస్థులు మరియు భూ కబ్జాదారుల చట్టం, 1986 (సంక్షిప్తంగా 'చట్టం') యొక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రమాదకర కార్యకలాపాల నిరోధక చట్టంలోని సెక్షన్ 3 (2) మరియు సెక్షన్ 3 (1) కింద నిర్బంధ ఉత్తర్వులను జారీ చేశారు.

4) పిటిషనర్ భర్తకు భారీ నేరచరిత్ర ఉందని, అతను ప్రమాదకరమైన, కరుడుగట్టిన నేరస్థుడని 3వ ప్రతివాది అనగా కర్నూలు జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంట్ ఇచ్చిన సమాచారం ఆధారంగా పిటిషనర్ భర్త చట్టంలోని సెక్షన్ 2(జి) పరిధిలో నిరంతరం 'గూండా' కార్యకలాపాలకు పాల్పడుతున్నాడని సంతృప్తి చెంది నిర్బంధ ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. నిర్బంధం నేపథ్యంలో పిటిషనర్ భర్త చేసిన నేరాలలో అతని ప్రమేయం గురించిన వివరాలు ఇలా ఉన్నాయి.

2017 సీఆర్ నెం.75, 147, 148, 302, 149 ఐపీసీ, ఆయుధ చట్టంలోని సెక్షన్ 25(1)(బి) కింద సిరివెళ్ల పోలీస్ స్టేషన్ సెక్షన్ 25(1)(బి) కింద కేసులు నమోదు చేశారు.

2. ప్రకాశం జిల్లా బేస్తవారిపేట పోలీస్ స్టేషన్లో సెక్షన్ 120బీ, 460, 307, 302తో పాటు 34 ఐపీసీ, ఆయుధ చట్టంలోని సెక్షన్ 25(1) కింద 2018 సీఆర్ నెం.108 నమోదు చేశారు.

3. కడప జిల్లా చిన్నచాక్ యూ/జీ పోలీస్ స్టేషన్లో సెక్షన్ 120బీ, 302, 115, 34 ఐపీసీ, 25(1)(బి) ఆయుధాల చట్టం కింద 2020 సీఆర్ నెం.72 కింద..

5) పై కేసులు సంబంధిత కోర్టుల్లో పెండింగ్ లో ఉన్నాయని, పిటిషనర్ భర్త బెయిల్ పై ఉన్నారని నిర్బంధ అధికారి పేర్కొంది. నిర్బంధ ఉత్తర్వులను జీవో నెం.1442, జీవ(ఎస్సీ) ఆమోదించింది. 1) డిపార్ట్ మెంట్, తేది 15.09.2020. అనంతరం అడ్వైజరీ బోర్డు కూడా డీటేనును నిర్బంధించడానికి తగిన కారణాలు ఉన్నాయని అభిప్రాయపడింది. అడ్వైజరీ బోర్డు నివేదికను, రికార్డుల్లో ఉన్న అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న ప్రభుత్వం సెక్షన్ 12(1)తో పాటు చట్టంలోని సెక్షన్ 13 కింద ప్రసాదించిన అధికారాలను ఉపయోగించి, 28.10.2020 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా, 2వ ప్రతివాది చేసిన నిర్బంధ ఉత్తర్వులను ధృవీకరించింది మరియు పిటిషనర్ భర్త నిర్బంధాన్ని నిర్బంధ తేదీ నుండి 12 నెలల పాటు కొనసాగించాలని ఆదేశించింది. 07.09.2020 నుండి.

6) 29.10.2020న ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శికి 31.10.2020న వినతిపత్రం పంపామని, 04.11.2020న ఆ వినతి పత్రం అందిందని, అయితే ఆ వినతిని పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని, అందువల్ల ఆ వినతిని పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడం నిర్బంధ ఉత్తర్వులకు విఘాతం కలిగించిందని డి.పూర్ణచంద్రారెడ్డి నివేదించారు. బెయిల్ మంజూరు చేసిన విషయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పటికీ నిర్బంధ అధికారి బెయిల్ ఉత్తర్వులను పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడం కూడా నిర్బంధ ఉత్తర్వులను దెబ్బతీసిందని ఆయన వాదించారు.

7) ప్రతివాది నెం.2 తరపున దాఖలు చేసిన అఫిడవిట్ లో నిర్బంధ ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్న మూడు కేసులే డిటెన్షన్ నిర్బంధానికి కారణమని పేర్కొన్నారు. పై నేరాల్లో బెయిల్ ఆర్డర్ల కాపీలను సరఫరా చేయడానికి ప్రతివాదులకు సంబంధం లేదని, సంబంధిత అధికారులకు

దరఖాస్తు చేయడం ద్వారా డీటీను తన న్యాయవాది ద్వారా ఆ కాపీలను పొందవచ్చని పేర్కొన్నారు. పిటిషనర్ 14.09.2020 నాటి వినతి పత్రాన్ని 2వ ప్రతివాదికి సమర్పించారని, 15.09.2020 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా ప్రభుత్వం ఇప్పటికే నిర్బంధ ఉత్తర్వులకు ఆమోదం తెలిపినందున ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి లేదా సలహా మండలి ముందు వినతిపత్రం సమర్పించాలని సూచిస్తూ 03.10.2020న రెండో ప్రతివాది లేఖను జారీ చేశారని పేర్కొంది. 29.10.2020న ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శికి వినతిపత్రం సమర్పించిన పిటిషనర్ అభ్యర్థనను తోసిపుచ్చారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సాధారణ పరిపాలన (ఎస్సీ-1) విభాగం 19.01.2021 నాటి కమ్యూనికేషన్ ద్వారా అప్పటి వరకు తమకు ఎటువంటి విజ్ఞప్తులు అందలేదని తెలియజేసింది.

8) 31.10.2020 న రిజిస్టర్డ్ పోస్ట్ ద్వారా ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శికి వినతిపత్రం సమర్పించామని, ఇండియా పోస్ట్ వెబ్సైట్ నుండి తీసుకున్న పోస్టల్ ట్రాకింగ్ సమాచారం 04.11.2020 న ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి కార్యాలయంలో పోస్టల్ కవర్ డెలివరీని స్పష్టంగా చూపిస్తుందని పిటిషనర్ సమాధానం అఫిడవిట్లో పునరుద్ఘాటించారు.

9) 14.09.2020న మృతుడి భార్య సమర్పించిన వినతిపత్రంలో కర్నూలు జిల్లా కలెక్టర్ అండ్ డిస్ట్రిక్ట్ మేజిస్ట్రేట్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వు, నిర్బంధానికి గల కారణాల గురించి తనకు తెలిసినదని, అదే నిర్బంధ ఉత్తర్వులు జారీ చేయడానికి ఆధారమని పేర్కొన్నారు. యాంత్రిక పద్ధతిలో, అస్పష్టమైన, అసంబద్ధమైన, ఉనికిలో లేని కారణాలతో తన భర్తపై నిర్బంధ ఉత్తర్వులు జారీ అయ్యాయని, ఉత్తర్వుల్లో, నిర్బంధంలో ప్రస్తావించిన కేసుల్లో చాలా వరకు రాజకీయ కారణాలతో తన భర్తపై నమోదయ్యాయని, పోలీసు అధికారి ముందు చేసిన వాంగ్మూలం ఆధారంగా తన భర్తను కేసుల్లో నిందితుడిగా చేర్చారని పేర్కొంది. డీటీనును కేసుల్లో ఇరికించే ఉద్దేశ్యంతో దీనిని రూపొందించారు. తదనుగుణంగా నిర్బంధ ఉత్తర్వుల్లో వాస్తవం లేదని, దాన్ని పక్కన పెట్టవచ్చని ఆమె పేర్కొన్నారు.

10) 31.10.2020 న రిజిస్ట్రేషన్ నెంబరు 417559996ఐఎన్ కింద బుక్ చేయబడిన వస్తువును 04.11.2020 న 10.50.39 గంటలకు పేపీకి డెలివరీ చేసినట్లు ట్రాకింగ్ రిపోర్ట్ సూచిస్తుంది. 19.01.2021న సాధారణ పరిపాలన (ఎస్సీ-1) శాఖకు అందిన సమాచారం ప్రకారం రెండో ప్రతివాది కేసును మరింత ముందుకు తీసుకెళ్లడం లేదు. మొదటిది, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ

ప్రధాన కార్యదర్శికి లేఖ రాసినప్పుడు సాధారణ పరిపాలన (ఎస్సీ-1) శాఖ ఎలా వస్తుందో వివరించలేదు, రెండవది, ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శికి రాసిన లేఖకు సంబంధించిన డాక్యుమెంటరీ ఆధారాలతో సహా పిటిషనర్ వాదనకు సంబంధించి ఎటువంటి వివరణ లేదు. దీనిని ఆంధ్రప్రదేశ్ సెక్రటేరియట్ సక్రమంగా స్వీకరించింది. పిటిషన్ లో స్పష్టమైన వాదన, పోస్టల్ రసీదుతో పాటు ట్రాకింగ్ రిపోర్టు ఉన్న నేపథ్యంలో డీటీను భార్య వినతిపత్రం సమర్పించే అంశాన్ని పరిష్కరించాల్సిన బాధ్యత మొదటి ప్రతివాదిపై ఉంది. 29.10.2020న ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శికి వినతిపత్రం సమర్పించినట్లు పిటిషనర్ చేసిన వాదనను రెండో ప్రతివాది తోసిపుచ్చారు. తనకు సంబంధం లేని సంఘటనకు సంబంధించి 2వ ప్రతివాది ఎలా చెప్పారో అర్థం కావడం లేదు. ఒక వ్యక్తి స్వేచ్ఛ ప్రమాదంలో పడినప్పుడు ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో కేవలం తిరస్కరణ సరిపోదు.

11) అబ్దుల్ నాసర్ ఆడమ్ ఇస్మాయిల్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర మరియు ఇతరులు, (2013) 4 ఎస్ సిసి 435 లో నివేదించబడిన కేసులో, ప్రాతినిధ్యాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవడంలో ఉదాసీనంగా, అలసత్వం లేదా నిర్లక్ష్య వైఖరి ఉండకూడదని గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు స్పష్టంగా ధృవీకరించింది. ప్రాతినిధ్యాన్ని పరిష్కరించడంలో వివరించలేని జాప్యం చేయడం రాజ్యాంగ ఆవశ్యకతను ఉల్లంఘించడమే అవుతుంది మరియు ఇది ప్రాతినిధ్యాన్ని పరిష్కరించడానికి ఎటువంటి కాలపరిమితిని నిర్దేశించనప్పటికీ, ప్రాతినిధ్యాన్ని వీలైనంత త్వరగా పరిష్కరించాలని ఆదేశించే భారత రాజ్యాంగంలోని 22 (5) అధికరణకు సంబంధించి, నిర్బంధాన్ని కొనసాగించడం ఆమోదయోగ్యం కాదు మరియు చట్టవిరుద్ధం అవుతుంది.

12) శ్రీమతి శాలిని సోని మరియు ఇతరులు వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇతరుల విషయంలో (1980) 4 ఎస్ సిసి 544 లో నివేదించబడిన కేసులో, గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు ఇంతకాలం డీటీనును విడుదల చేయాలనే డిమాండ్ లేదా అభ్యర్థన ఏ రూపంలో లేదా భాషలో ఉన్నా, అటువంటి విడుదలకు ఒక కారణం లేదా ఒక కారణం లేదా సూచించబడినా ఉందని గమనించింది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 22(5) ప్రయోజనం కోసం దీనిని ప్రాతినిధ్యంగా పరిగణించడం మరియు పరిష్కరించడం తప్ప మరో మార్గం లేదు.

13) కె.ఎం.అబ్దుల్లా కున్హి మరియు బి.ఎల్.అబ్దుల్ ఖాదర్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇతరులు (1991) 1 ఎస్.సి.సి 476 లో నివేదించిన కేసులో, గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఈ ప్రాతినిధ్యం రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 21 లో పొందుపరచబడిన అత్యంత గౌరవనీయమైన హక్కు అయిన వ్యక్తి స్వేచ్ఛకు సంబంధించినదని, అందువల్ల, ఆర్టికల్ 22 (5) సాధ్యమైనంత త్వరగా ప్రాతినిధ్యాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన చట్టపరమైన బాధ్యతను ప్రభుత్వంపై ఉంచినది పేర్కొంది.

14) పై కేసులో డీటీను తన న్యాయవాది ద్వారా వినతిపత్రం సమర్పించారు. తక్షణ కేసులో డీటీను భార్య అయిన పిటిషనర్ వినతి పత్రం సమర్పించారని, డీటీను స్వయంగా వినతిపత్రం సమర్పించకపోవడం వల్ల ఎలాంటి తేడా ఉండదన్నారు.

15) పైన పేర్కొన్న పరిస్థితులలో, పిటిషనర్, వాస్తవానికి 29.10.2020 నాటి వినతి పత్రాన్ని 31.10.2020 న రిజిస్టర్డ్ పోస్ట్ ద్వారా ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శికి పంపారని, దానిని పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని అంగీకరించాలి.

16) గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు తీర్పుల దృష్ట్యా, ప్రాతినిధ్యాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడం రాజ్యాంగ ఆవశ్యకతను ఉల్లంఘించడమేనని, ఇది నిర్బంధంలో కొనసాగడం చట్టరీత్యా ఆమోదయోగ్యం కాదని, చట్టవిరుద్ధమని పేర్కొంది. ఈ నేపథ్యంలో బెయిల్ ఉత్తర్వులను పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడంపై పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది చేసిన మరో వాదనను పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన అవసరం లేదు.

17) రిట్ పిటిషన్ కు అనుమతి ఉంది. మరేదైనా సందర్భంలో అవసరం లేకపోతే తక్షణమే డీటీనును విడుదల చేయాలి. పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసివేయాలి.

అరూప్ కుమార్ గోస్వామి, సీజ్

సి.ప్రవీణ్ కుమార్, జె.

జి.ఎం.